

VAŽECKÉ NOVINY

SPRAVODAJCA OBCE VAŽEC • JÚN 2011 • ROČNÍK 3 • ČÍSLO 2

ZDARMA

Jar vo Važci

Ďalší ročník tradičnej slávnosti Jar vo Važci s podtitulom Otváranie studničiek sprijímal aj tohtoročnú sviatočnú nedeľu „na Ducha“ (12. júna). Spev a slávnostnú atmosféru do ulíc obce priniesol pestrý a unikátny chorovod Omilienci. Kvôli výstavbe kanalizácie organizátori zmenili pôvodnú trasu chorovodu a namiesto Vernárskej ulice Omilienci so spevom prešli ulicou M. R. Štefánika a Hlavnou. Program pokračoval na Námestí slobody a predstavili sa v ňom členovia FS Važec pod vedením MUDr. M. Kapasného, DFS Podkriváňček pod vedením Mgr. J. Šulekovej, krúžok aerobik, ktorý vedie J. Pastuchová a rómski tanečníci pod vedením učiteliek Mgr. J. Durišovej a Mgr. E. Fedorovej. Dávku ľudového umenia, piesní, hudby i tanečných choreografií si vychutnali desiatky divákov aj malá delegácia z družobného mesta Blatná. Na sprijímenie popoludnia organizátori pripravili pre divákov stánky s občerstvením a atrakcie pre deti. (red)

Práce na kanalizácii v plnom prúde

Už niekoľko týždňov panuje v obci čulý stavebný ruch. So začatím budovania kanalizácie sme si museli zvyknúť na zvýšený pohyb ťažkých mechanizmov v obci, hlučnosť, prach, blato, výpadky dodávky vody, obchádzky. Stavba takého rozsahu, akým je vybudovanie kanalizácie v celej obci, sa však bez týchto neduhov nezaobíde.

● Výkopové práce na Širokej ulici.

Aj keď na obecnom úrade zatiaľ nezaevidovali žiadnu závažnú sťažnosť, hromžení a ponosov od obyvateľov si starosta vypočul už viacero. Niektoré sú opodstatnené viac, iné menej, častokrát však ide o banality, ktoré by pri troške trpezlivosti vôbec nemuseli byť nafúknuté do obrovských rozmerov. Podľa našich zistení zatiaľ došlo len k jedinému prípadu poškodenia súkromného majetku – „vyhoreniu“ elektrospotrebičov v dôsledku nárazu pracovného stroja do stĺpu elektrického vedenia. Kompetentní zástupcovia stavebnej firmy sa snažia o zabezpečenie nápravy.

Vadí nám zvířený prach, vadí nám blato. Ale počasie nedokáže rozkazať ani šéf vodárni, ani starosta, ani bagristi. Vadí nám poškodené vodovodné potrubie, trávnik či obrubník. Iste, že je to nepríjemné, ale tí chlapi, čo trávia dni v kabíne bagra alebo Tatry, to – myslím si – nerobia naschvál.

Odrazu sme mnohí odborníci – projektanti, stavbári, bagristi. Niektorí pracovníci robia príliš rýchlo – zrejme fušujú, iní príliš pomaly – asi sa ulievajú. Možno neviete, že zodpovedné stavebné firmy preberajú za dielo záruku a pravdepodobne ne-

majú záujem o pár mesiacov zadarmo opravovať poruchy kvôli nedbalu odvedenej práci. Dohľad vykonáva aj stavebný dozor, ak sa mu niečo nepo-

zdáva, musí sa opravovať. Opatrnosť je iste na mieste, ale so skepticizmom to nemusíme preháňať.

Stavebný postup zahŕňa výkop, uloženie vrstvy piesku, polozenie kanalizačnej rúry, ďalšej pieskovej vrstvy a spätné navrstvenie výkopového materiálu. Povrch sa prekrýva vrstvou štrkodrvy, ktorá sa na záver zhutní.

Medzi najproblematickejšie úseky doterajšej výstavby patrila križovatka ulíc Širokej, K jaskyni a Fodorovej a Vernárska ulica. Práce častokrát komplikuje spodná voda, sieť existujúcich potrubí – plyn, vodovod, niekde i staré úseky nedokončenej kanalizácie.

Dobrou správou je, že stavebné práce pokračujú podľa harmonogramov a podľa našich informácií by do jesene mohli byť výkopové práce ukončené. Na niektorých uliciach sa zároveň vymení aj starý vodovod (Fodorova, Vyšná, Dr. Lučanského, Nábrežná...). V priebehu dvoch týždňov by sa malo začať s kopaním na Hlavnej ulici, ktorá v prepojení s ulicou Vyšnou tvorí jednu z najdlhších stôk v dĺžke 940 metrov.

Na budúci rok nás čaká asfaltovanie ciest, ktoré bude podľa podmienok v rozkopávkovom povolení v plnom profile.

(mm)

Foto: (mm)

● Na Vernárskej ulici sa stavbári trápili takpovediac s každým metrom.

Nová zbrojnica skolaudovaná

● Priebeh výstavby zbrojnice od januára 2011 dodnes.

Osem mesiacov od odovzdania staveniska firme Petrus, s. r. o., Liptovský Mikuláš, sa 21. júna uskutočnilo kolaudačné konanie novej požiarnej zbrojnice. Zúčastnili sa ho zástupcovia obce, stavebného úradu, hasičov i dodávateľa stavby. Na objekte neboli zistené žiadne závady, takže starosta obce predpokladá, že v júli bude objekt odovzdaný do užívania našim hasičom. Zbrojnica je vybavená troma garážovými miestnosťami i vežou na sušenie hadíc a hasiči majú k dispozícii kompletne zázemie – šatne, sprchy, školiacu miestnosť, kanceláriu i kuchynku. Z celkovej investície 250 tisíc € sa obec podieľa na financovaní sumou zhruba 14 tisíc €. (red)

Foto: archív obce

V lete koniec analógového vysielania

Prechod na digitálne vysielanie sa našej obce dotkne počas letných mesiacov. Podľa dostupných informácií je totiž na 31. august naplánované vypnutie vysielacov analógového TV signálu, ktoré pokrývajú územie našej obce.

Prechod na televízne vysielanie v systéme DVB-T sa týka len tých domácností, ktoré prijímajú televízny signál buď individuálnymi anténami, alebo kolektívne cez spoločné televízne antény. Takýchto domácností je na Slovensku asi 50 %. Druhá polovica domácností, ktorá prijíma televízne programy cez sieť niektorého z káblových operátorov, zo satelitu alebo cez telekomunikačné siete – či už metalické alebo optické, sa do tohto procesu digitalizácie zapájať nebude, pretože na ich doterajšom spôsobe prijímu signálu sa nič nezmení.

Čo robiť, ak sa vás to týka?

Pôvodné analógové televízne prijímače nebudú schopné prijímať digitálny televízny signál. Po tom, ako sa analógový terestriálny signál vypne, nebude tento prijímač schopný dekódovať a zobrazovať nový druh signálu. Každý užívateľ, ktorý má takýto typ televízneho prijímača, má niekoľko možností – buď si zadováži nový integrovaný televízny prijímač, t. j. televízny prijímač so zabudovaným digitálnym dekóderom, alebo si zakúpi set-top box. Ďalšou alternatívou je zmena spôsobu prijímu. Divák môže prejsť na príjem signálu zo satelitu, alebo sa môže pripojiť na sieť káblovej televízie, alebo na inú telekomunikačnú sieť, alebo prijímať programy cez internet.

(zdroj: www.digimedia.sk)

Obecná káblovka zostáva

Súčasná existujúca káblová televízia v obci zostáva naďalej v prevádzke,

keď jej užívatelia sa na zmenu vysielania z analógového na digitálne nemusia nijako pripravovať. Kvôli často sa vyskytujúcim poruchám vedenie obce v blízkej budúcnosti uvažuje o modernizácii miestnej káblovej televízie. Zároveň vyzýva užívateľov tejto služby na uhradenie poplatku za druhý polrok 2011. „V tomto roku sme zatiaľ vybrali poplatky za káblovú televíziu len za prvý polrok, pretože sme plánovali zmeny v prevádzke káblovej televízie už skôr. Bohužiaľ, náš rozpočet je obmedzený a taktiež sme sa museli prioritne venovať aj iným aktivitám, takže konkrétne budeme káblovú televíziu riešiť zrejme až v jeseni,“ uviedol starosta obce Rastislav Profant.

Väčšina poslancov obecného zastupiteľstva deklarovala záujem aj o zriadenie obecného infokanála s vysielaním blokového spravodajstva a záznamov z kultúrnych akcií. (red)

V skratke...**ŠKOLSKÝ ROK V ČÍSLACH**

Posledný školský deň „odmeňovali“ učitelia svojich žiakov vysvedčeniami za celoročnú aktivitu. Z 207 žiakov školy 51 prospelo s vyznamenaním, 42 prospelo veľmi dobre a 11 nepospelo. Piaty žiaci mali zníženú známku zo správania na dvojku a piaty na trojku.

DRUŽSTVO VYUŽÍVA PRIAMY MARKETING

Na podporu predaja vlastných výrobkov z ovčieho mlieka sa vedenie družstva rozhodlo využiť priamy marketing. Na zákazníkov nečakajú len vo vlastnej predajni vo Važci, ale chodia za nimi na rôzne akcie v okolí. Predaj žinčice, bryndze a syrov si vyskúšali na Ovčiariských slávnostiach v Pribyline, v susednej Východnej počas Ovenálií i Folklórneho festivalu a plánujú využívať aj ďalšie príležitosti počas leta. Na zabezpečenie hygieny predaja družstvo zakúpilo nový automobil s chladiacim priestorom.

HROMADIA SA SŤAŽNOSTI

Do redakcie sme v poslednom čase dostali viacero sťažností. Občania sú nespokojní najmä so službami v dome smútku a podľa viacerých obyvateľov obce je problematická aj prevádzka miestnej cukrárne Fantázia. Spoločným menovateľom sťažností na dom smútku je nečistota, zanedbaná údržba okolia i nevhodné správanie správcu. Cukráreň údajne nespĺňa svoj účel, pretože je to skôr krčma, navyše s mnohými nedostatkami, či už prevádzkového alebo hygienického charakteru. Podnetní sa už zaoberá vedenie obce i príslušné komisie a prerokované budú na najbližšom zasadnutí obecného zastupiteľstva. O výsledkoch a riešení vás budeme informovať v najbližšom vydaní obecných novín.

OBEČNÉ VYSIELANIE

Na spríjemnenie letných dní sme pre vás pripravili zostrih z kultúrnych akcií, ktoré sa v našej obci uskutočnili v prvom polroku 2011. Spomeňte si na výstavu Jarné nápady, ktorá je obohatená o spomienky našich starých mám na Veľkú noc z ich mladosti. Pozrieť si môžete i záznam z programu k MDŽ i Dňu matiek, pripomenieme si výročie víťazstva nad fašizmom a chýbať nebude ani zostrih z Otvárania studničiek.

Múzeum ľudových tradícií oslávilo desaťročnicu

Bolo to na Ducha, 3. júna 2001, keď sa po prvýkrát otvorila brána súkromného múzea Jána Kováča „Kaštiela“ a odhalila návštevníkom jednoduchú krásu života našich predkov. Z odvážneho sna jeho majiteľa sa stala ešte odvážnejšia skutočnosť a dnes je múzeum pravdepodobne najväčším a najbohatším svojho druhu na Slovensku. Ján Kováč má byť právom na čo pyšný. On však len skromne skonštatuje, že je to skratka jeho koníček.

● Majiteľ múzea Ján Kováč v najnovšej expozícii – kováčskej dielni.

• **Ako vám ubehlo tých 10 rokov, odkedy ste otvorili múzeum?**

- Rýchlo. Stále som pracoval, vylepšoval, dorábал, celé tie roky. Pred desiatimi rokmi bol zriadený len dom. Postupne som začal opravovať hospodársku časť a tak pribudlo ďalších päť miestností. V dome na poschodí je zriadená panská izba, v druhej izbe sú kroje, v ďalšej tkáčske náradie a ovčiariský kútik, ďalej obuvnícke náradie, dolu je dereš, poľnohospodárske náčinie. Vo dvore je stolárska dielňa, sypáreň, sklep. Najnovšie som dal dokopy

kováčsku dielňu.

• **Spomínate si, čo bolo na začiatku najťažšie?**

- Najťažšie bolo pozháňať tie veci, originálne staré predmety, hlavne salašnícke a ovčiariské náradie, toho bolo veľmi málo. Mnoho vecí som kúpil od ľudí, niektorí mi aj darovali. A niektorí majú, ale nechcú dať. Takže najhoršie bolo dať dokopy ten salašnícky kút, a potom pomaličky to už šlo. Mali sme dosť roboty aj s kováčskou dielňou. Mechy mi daroval po otcovi Viktorovi jeho syn Branislav Silvaj. Keď som si bol

brať tie mechy, bolo to ako by som našiel poklad. Boli tam staré kováčske kliešte, ešte spred vojny, staroverské, ktoré ešte jeho prastarý otec používal. Silvajovci boli kováči dlhé roky, používali staré kliešte, staré závitnice, kladivá, to som tam všetko vyhrabal. Braňo mi dal aj otcovu fotku a výučný a tovarišský list, takže mám aj vzácne dokumenty.

• **Dúfali ste na úplnom**

● Časť ovčiariskej expozície. Na polici uprostred majiteľov obľúbený starý opašník.

začiatku, že raz bude vaše múzeum vyzeráť takto ako dnes?

- Vôbec som si nemyslel, že toľko toho nazbieram. Ani šajnu som nemal. Myslel som, že len dám dokopy to, čo mám doma - panskú izbu, tkáčske náradie, čo sme mali, nejaké kroje dám dokopy, partu mi urobila Zuzka Brezinová. Myslel som, že nazbieram len hore do toho domu a bude mi to stačiť. Ale potom ma aj syn povzbudil, že ešte mám kopy vecí, že mi pomôže a dáme dokopy aj dvor. A tak to pokračovalo. Keď už sme urobili toto, tak spravme aj tamto a tak ďalej. Pomaličky a postupne pribúdalo aj exponátov a teraz je plných už 13 miestností. A to je, myslím, dosť.

• Máte predstavu, koľko presne je tých exponátov?

- Nikdy som to nepočítal. Pre mňa to nie je dôležité. Koľkí mi už povedali, že by som mal mať všetko spísané v katalógoch, že by bolo treba na každý exponát papieriky popísať, ale ja to tak nechcem. To nie je štátne múzeum, že musím mať na všetko evidenciu a označenie, to by potom boli všade samé papieriky. Určite je dobré, keď si človek

prečíta, čo je čo, ale takto je to zaujímavejšie. Ja som tam s návštevníkmi, poviem im, čo chcú vedieť a aj oni sami sa snažia uhádnuť, čo je čo a na čo to slúžilo. Koľkokrát sa aj poškriepia medzi sebou, keď takto hádajú a handrkujú sa.

• Ktorý exponát je pre ľudí najväčšou záhadou?

- Je to taký stolček na koľíčkoch s otvorom uprostred, ktorý kedysi slúžil ako dnešné „chodítka“ pre malé deti, keď sa učia chodiť. Dieťa sa vložilo do otvoru, zaprelo sa rúčkami a trénovalo nožičky. Toto málokto uhádne, väčšinou tipujú, že je to suché WC.

• A čo návštevníkov najviac zaujíma?

- Ženám sa najviac páčia kroje, mladucha, drobné výšivky, najmä „putatky na košeliaciach“, chlapov zase viac zaujíma kováčske náradie, dielňa, stolárske náradie, ako sa vyrábali šindle, stroje na povriesla a podobne.

• Ktorý exponát je pre vás najvzácnejší?

- Je toho viac. Vzácna je určite parta - ozdoba hlavy, čo nosili nevesty, a vzácny je aj staroverský opašník, čo má vyše sto rokov. Vymenil som ho s Vladom Ilavským, ja som mu dal nový, on mne starý. Tomu som veľmi rád, lebo nové veci pre mňa nemajú takú cenu. Nový si môžem dať spraviť aj sám, ale starý - v tom je už kus histórie.

• Čo máte v múzeu najstaršie?

- Najstaršia je truhlica na oblečenie z roku 1831. Je z Čierneho, tá časť obce nezohorela, takže sa tam zachovali aj takéto staré veci.

• Je niečo, čo vám ešte medzi exponátmi chýba?

- Myslím, že už mám skoro všetko, ale zatiaľ sa mi nepodarilo zohnať starú geletu. Je to drevená nádoba s uchom, do ktorej sa dojili ovce.

• Keď má desať rokov človek, je to ešte len dieťa a obvykle si zažela nejakú hračku. Desaťročné múzeum - to už je dôvod na vážnejšiu oslavu. Čo by ste si vy zaželali pri tejto príležitosti?

- Ja by som si želal len jednu vec. Keď je to už takto hotové, aby to zostalo aj v budúcnosti. Dúfam, že aj moji potomkovia to udržia, lebo to bude mať hodnotu vždy. Ja by som to nepredal nikdy v živote, ani keby mi aj koľko dávali.

Text a foto: (mm)

V skratke...

OBECNÝ ÚRAD ŠTÍHLEJŠÍ

Od júla bude na obecnom úrade o jednu pracovnú silu menej, pretože pracovníčka stavebného úradu a matiky Anna Jakubčiaková odchádza do dôchodku. V rámci šetrenia a reorganizácie pracovných miest na obecnom úrade bude jej agenda rozdelená medzi zostávajúcich pracovníkov a obec nebude prijímať nikoho nového. Podľa slov starostu je možné, že na základe pripravovaných zmien v organizačnej štruktúre obce dôjde na úrade aj ku kráteniu pracovných úväzkov, prípadne zrušeniu ešte jedného pracovného miesta.

NA NEPLATIČOV ŽALOBY

Obec pristúpila k razantnému kroku pri vymáhaní dlhov za nájomné v obecných bytoch. Po neúspechu dohodnutých splátkových kalendárov s neplatičmi sa vedenie obce rozhodlo vymáhať pohľadávky súdnou cestou. Na súd bolo podaných šesť žalôb a celkový dlh na nájomnom predstavoval k 31. 5. 2011 čiastku 14 284 €.

ŠKOLA DOBRÝCH SKUTKOV

V školskom roku 2010/2011 sa zapojili žiaci 4. - 9. ročníka do detskej poroty Detského činu roka. Spolu sa zapojilo 33 žiakov pod vedením Mgr. J. Šandrovej a Mgr. J. Lištiakovej. Za aktivity vyvinuté v tejto oblasti dostala škola ocenenie Škola dobrých skutkov.

DEŇ DETÍ

Pretože počasie na Deň detí nedoprialo deťom ísť von, všetky súťaže a hry sa presunuli do priestorov telocvične a tried. V rámci tohto dňa sa hrali turnaje vo futbale a vybíjanej, kde si žiaci prvého a druhého stupňa zmierali sily medzi sebou. Nakoniec sme Deň detí oslávili spoločnou diskotékou. Futbalový turnaj medzi 4. až 6. ročníkom vyhrali šiestaci, na druhom mieste skončili piatáci a na treťom mieste štvrtáci. Dievčenský turnaj vo vybíjanej vyhrali piatačky, druhé skončili šiestačky a na treťom mieste štvrtáčky. Futbalový turnaj medzi 7. až 9. ročníkom vyhrali deviataci, na druhom mieste skončili siedmaci a na treťom mieste ôsmaci. Dievčenský turnaj vo vybíjanej vyhrali ôsmačky, druhé skončili siedmačky a na treťom mieste deviatáčky.

● Najstarší exponát v múzeu - truhlica z roku 1831.

Svedectvá dejín z pier našich obyvateľov

Na výročnej schôdzi miestneho odboru Matice slovenskej predstavil JUDr. Michal Hyben, historik a autor mnohých kníh, svoju najnovšiu publikáciu „Rok 1918 a Trianon – Míľniky v našich dejinách“. Dielo je priblížením dlhej a zložitej cesty Slovenska k vyhláseniu samostatnosti v roku 1992 na pozadí podstatných historických súvislostí od čias Veľkej Moravy.

„Pretože téma Versailleských zmlúv, najmä zmluva uzavretá v Trianone s Maďarskom v roku 1920 sú stále uvádzané ako tzv. krivdy Trianonu a dokonca sú predmetom násilnej politiky a nesprávneho výkladu dejín strednej Európy, najmä zo strany našich južných susedov, je potrebné tento významný míľnik našich národných dejín dôsledne poznať. Nie je náležité, keď toto obdobie sami dôsledne nepoznáme, prípadne ho obhajujeme len obranne. Naviac, ak sa k tomuto významnému historickému predelu pristupuje povrchne, napríklad len ako povinné školské čítanie bez skúmania hlbších historických súvislostí, aj celosvetových a európskych, a to na neľahkej ceste v zápase Slovákov zaradiť sa do rodiny slobodných a suverénnych národov Európy,“ uvádza autor.

Podľa autora je táto téma dôležitá a aktuálna aj dnes, najmä s ohľadom na súčasné politické slovensko-maďarské vzťahy. „U našich susedov Trianon

vyvoláva negatívne asociácie a to najmä z dôvodu, že nepoznajú naše dejiny kultúrnych zápasov o miesto v rodine európskych národov. Základom našej a tiež európskej kultúry nie je nomádsky výboj, ale kresťanská kultúra, ktorú nám priniesla misia Cyrila a Metoda. Závažné je aj to, že dejinné zápasy slovenského národa nie sú v povedomí národa náležite ukotvené, aj keď o tom naši historici podali výrazné svedectvo,“ vysvetľuje M. Hyben.

Podľa neho je na prvom mieste požiadavka poznať a vážiť si históriu zápasov o slobodu a svojbytnosť slovenského národa a jeho začlenenie do rodiny európskych národov a budovať a upevňovať národné povedomie. Historický odkaz poukazuje na dôležitosť demokratických zásad solidarity, vzájomnosti a medzinárodného porozumenia národov v spoločnej Európe. „Patrí sa zamyslieť nad týmito historickými činmi a predelmi na začiatku 20. storočia a najmä vyzdvihnúť obe-

tavosť osobností našich národných dejín, ale najmä ich rozhladenosť v tom, že náš národný pohyb vždy bol spojený s celoeurópskym politickým a kultúrnym pohybom. Ale základom vždy bol duchovný odkaz našej národnej histórie. A tento duchovný odkaz, najmä v súčasnej etape globalizácie sveta, nás takto napomína: Právo na budúcnosť má len ten národ, ktorý pozná a váži si svoju minulosť!“ – dodáva autor. Publikáciu vydal Miestny odbor Matice slovenskej v rámci pokračovania svojej edičnej činnosti na poznávanie národnej histórie. Je k dispozícii na CD nosiči aj v miestnej knižnici.

Ďalšou literárnou novinkou je biografía Štefana Rysuľa, ktorú napísala Anna Tóthová. Opisuje život a dielo nášho významného rodáka, ale aj údaje o jeho rodine a spomienky od ľudí, ktorí ho poznali a pracovali s ním. Dielo je doplnené i citátmi z jeho tvorby. „Štefan Rysuľ bol v prvom rade výborný človek, učiteľ, publicista a spisovateľ. Ale bol to zároveň brat mojej starej mamy, takže som mala k nemu veľmi blízko. Teraz, pri 35. výročí jeho úmrtia som chcela zhrnúť svoje spomienky naňho i mnoho materiálov, ktoré sa mi podarilo zozbierať, do uceleného diela. Malo by byť zdrojom informácií pre mladú generáciu,“ zdôvodnila napísanie biografie A. Tóthová. Kniha bude verejnosti predstavená na pripomienke výročia vyhorenia obce (viac na str. 9). (mm)

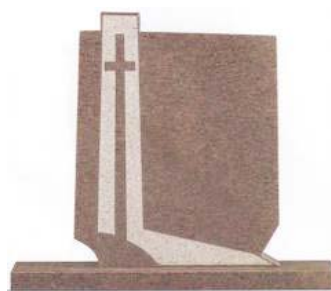
Štefan RYSUĽA

Pochádzal z rodiny železničného robotníka Jána Rysuľa, narodil sa 13. augusta 1900 vo Važci. Základné vzdelanie získal v rodnom Važci. V roku 1918 zmaturoval na učiteľskom ústave v Spišskej Novej Vsi.

V rokoch 1946 - 1949 externe absolvoval Pedagogickú fakultu UK na jej pobočke v Banskej Bystrici. Ako učiteľ pôsobil v Ondrašovej, vo Važci, Pribyline, v Štrbe a v Turom Poli. Po roku 1945 päť rokov vykonával funkciu školského inšpektora v Modrom Kameňi. Potom tri roky učil v Lučenci a od roku 1953 do roku 1960 vo Važci.

Počas prvej svetovej vojny bojoval na talianskom fronte. Začínal ako publicista. Krátko po prvej svetovej vojne bol začas redaktorom Slovenskej politiky v Prahe. Písal články do dennej tlače a do rozličných časopisov. Popri literárnej tvorbe sa amatérsky venoval folkloristike, ilustrácii a umeleckej fotografii. Pre jeho prozaické dielo je charakteristická filozofia utrpenia a nádeje, pričom novum prinieslo v oblasti spracovania dedinskej tematiky s príznačnou štylizáciou regionálnych a folkloristických prokov.

Štefan Rysuľ bol vo Važci správcom Pamätnej siene Jana Hálu. Pri príležitosti 95. výročia narodenia Štefana Rysuľa bolo v Hálovom dome otvorené nové dedinské Literárno-historické múzeum na Slovensku, kde centrom expozície je život a dielo tohoto vzácneho učiteľa, spisovateľa a človeka. Na miestnom cintoríne môžeme vyhľadať aj posledné miesto spisovateľovho odpočinku. Umrel 4. júla 1976 vo Važci.

- ◆ Brúsenie, renovácia hrobov
- ◆ Výroba náhrobných kameňov, poklopov a náhrobných rámov

Michal STANÍK
0907 360 520

Ako sme sa sčítavali?

Sčítanie patrí medzi najstaršie a najrozsiahlejšie štatistické zisťovanie, ktoré sa tradične v Európe, ale aj v iných krajinách sveta realizuje v desaťročných intervaloch. V roku 2011 sa sčítanie obyvateľov, domov a bytov po prvý raz uskutočnilo vo všetkých členských štátoch EÚ, vrátane Slovenska. Odpovedať na všetky otázky v sčítacích tlačivách bolo pre občanov SR zákonnou povinnosťou. Napriek tomu sa tohtoročné sčítanie nezaobišlo bez problémov. Zisťovali sme, ako štatistické zisťovanie v našej obci hodnotia sčítací komisári.

◆ Mgr. Margita Hybenová:

- V mojom obvode neboli žiadne závažné problémy, povedala by som, že všetko bolo optimálne. Pravdou je, že do niektorých domácností bolo treba ísť aj niekoľkokrát, ale inak dopadlo všetko dobre. Myslím si, že skôr narobili problém tie hádky vo vláde, ľudia boli potom zneistení. Ale keď som im to všetko povysvetľovala, dali si povedať. Akurát jedna rodina odmietla nalepiť identifikátory.

◆ Rastislav Ilavský:

- Aktivitám okolo sčítania som venoval spolu asi dva týždne. V mojom obvode sa nijaké problémy nevyskytli, ľudia spolupracovali. Mnohí starší ľudia mali problémy s vypisovaním tlačív, tak som im s tým pomáhal. Stretol som sa aj s ľuďmi, ktorí nevedeli čítať a tiež som im musel pomáhať s vyplňaním sčítacích hárkov. Ale inak žiadne veľké problémy neboli. Avšak, čo sa týka štatistického úradu a celkovej organizácie sčítania, podľa mňa to bolo nepripravené, ešte počas sčítania sa menili pravidlá, informovanosť bola minimálna. Mám pocit, že to boli zbytočne vyhodnené peniaze a výsledok nebude žiadny.

◆ Anna Jakubčíaková:

Sčítanie obyvateľov, domov a bytov, ktoré sa uskutočnilo od 13. mája do 6. júna 2011 bolo náročné ako pre obyvateľov, tak aj pre sčítacieho komisára. Počas sčítania som navštívila 187 domácností. Môžem konštatovať, že občania sa k sčítaniu zachovali zodpovedne a discipli-

novane, čo sa prejavilo pri odovzdávaní vyplnených sčítacích tlačív. Som veľmi spokojná, že naši obyvatelia neignorovali túto zákonnú povinnosť, že im na výsledkoch našej obce záleží. Za to by som sa im chcela touto cestou poďakovať.

◆ Martina Kleinová:

- Na prácu sčítacieho komisára som sa prihlásila dobrovoľne, pretože práca s ľuďmi ma baví. Mala som časť obce, v ktorej žije zhruba 400 obyvateľov. Z mojich skúseností viem povedať, že som nemala vážnejšie problémy so zbieraním sčítacích hárkov, ľudia boli ochotní a prístupní. Aj mne sa stalo, že do niektorých domov som musela zájsť viackrát, ale to už súviselo s prácou. A možno si niektorí obyvatelia neboli istí, či lepiť, alebo nelepiť identifikátory, keď sa rozvírila hladina rôznych názorov v televízii. Ale určite občania v obci sú a boli ústretovejší, ako obyvatelia v mestách. Možno to bolo aj tým, že mnohých osobne poznám a s niektorými ľuďmi som sa zoznámila, ale všetkým by som chcela poďakovať za ich ochotu a strávený čas.

◆ Dana Šedová:

Doručila som 335 tlačív a väčšiu časť z toho som aj vypísala. Nerobilo mi to však problémy, ba dokonca som bola aj rada, pretože pri vypisovaní sa ľudia rozhovorili a ja som mohla spoznať ich trápenia i radosti. Sčítanie obyvateľov v mojom obvode prebehlo bez problémov, povedala by som, že v dobrej pohode. Potešilo ma, že väčšia časť rómskeho obyvateľstva sa hlásila k svojej národnosti.

◆ Vladimír Šípka:

- Počas sčítania obyvateľov som bol v prvom rade absolútne nespokojný s tým, že zo strany vedenia obce nedošlo k pozastaveniu výkopových prác v rôznych častiach dediny, čo nám sťažovalo všetkým prácu. Niektorí občania pristupovali k samotnému sčítaniu absolútne nezodpovedne, odkladali to na poslednú chvíľu a našli sa aj takí, ktorí sčítanie ignorovali.

Sčítacie hárky boli po zozbieraní sčítacími komisármi roztriedené, prepočítané a odovzdané príslušnému pracovisku štatistického úradu. Na základe výborných výsledkov za bezproblémový priebeh sčítania zaslal Štatistický úrad SR, pracovisko v Žiline, poďakovanie zamestnancom, ktorí sa podieľali na príprave a realizácii sčítania obyvateľov, za zodpovedný prístup a profesionalitu, ktorú preukázali.

Koncert spevokolov

Vážeký evanjelický spevokol sa 26. júna zúčastnil XX. ročníka Koncertu spevokolov v evanjelickom kostole v Liptovskom Jáne. 22 členov nášho spevokolu (14 žien a 8 mužov) malo česť spievať na podujatí s bohatou tradíciou a medzi ďalšími 12 kvalitnými zbormi, medzi ktorými nechýbal chýrny domáci mužský zbor Svätotránsky prameň a populárny detský zbor Zvonček z Hýb. Vážeký spevokol sa predstavil dvoma piesňami zo svojho repertoáru – veľkonočnou „V skalnatom hrobe spal Ježiš môj zmierca“ a vianočnou – „O hviezda betlemská“.

Olympiáda seniorov

Koncom mája sa trojica našich zástupcov v zložení Ján Goč, Ján Jurčo a Emil Prcin zúčastnila Športových hier pre seniorov, ktoré pripravila okresná organizácia Jednoty dôchodcov Slovenska L. Mikuláš. Na štadióne Základnej školy M. R. Martákovej sa medzi stovkou účastníkov snažili o čo najlepšie umiestnenie v disciplínach beh, strelba a hod granátom. Pravidelný tréning zúročil najmä Emil Prcin, ktorý v behu na 80 i 200 metrov vo svojej kategórii do 60 rokov nenašiel premožiteľa. V kategórii 60 až 65 rokov nás reprezentoval Ján Goč, ktorý si z oboch bežeckých disciplín odniesol striebro. Ján Jurčo si síce neodniesol žiadnu pomyselnú medailu, ale ani dobrý pocit z dobrého športového výkonu nie je na zahodenie.

Naši seniori sa športovej súťaže zúčastnili po prvýkrát, ale v budúcnosti vraj určite využijú každú takúto príležitosť. „Hoci počas súťaže trochu pršalo, akcia bola na výbornej úrovni. Verím, že táto účasť nebola naša posledná a že nabudúce sa do športových súťaží zapoja aj naše ženy,“ dodal J. Goč. (mm)

Incheba hostila najväčšiu poľovnícku výstavu

poznatkov, vzhľadnutie najvýznamnejších trofejí a účasť na odborných sprievodných podujatiach. Preto si ju nenechali ujsť ani niektorí členovia važeckého poľovného združenia Kriváň.

Počas výstavy sa na ploche viac ako 15 000 m² predstavilo takmer 200 vystavovateľov zahŕňajúcich komerčné subjekty, popredné inštitúcie zaoberajúce sa poľovníctvom, ako aj expozície predstavujúce krásu poľovníctva prostredníctvom trofejí, diorám a preparátov zvierat. Okrem Slovenska mali zastúpenia aj Nemecko, Poľsko, Rakúsko, Bulharsko, Maďarsko, Česká republika, Chorvátsko, Estónsko a iné. Návštevníci mohli obdivovať najsilnejšie trofeje Slovenska i sveta. Najsilnejšia jelenia trofej pochádza z Bulharska (273,60 CIC), slovenská NAJ dosiahla bodovú hodnotu 249,30 CIC. Veľkú pozornosť pútala expozícia „Kúsok Afriky“ v podobe preparátov unikátnej fauny tohto kontinentu. Výstavu doplnil atraktívny sprievodný program pre všetky vekové kategórie – ukážky hry na lesnice, vábenia zveri, práca kynológov, strelba z historických lukov a kuší, predvádzanie terénnych automobilov a rôzne súťaže a stanovišťa pre deti.

Hlavnými organizátormi výstavy boli Slovenský poľovnícky zväz a Slovenská poľovnícka komora. Záštitu nad výstavou prevzal prezident republiky Ivan Gašparovič a ministri Zsolt Simon a József Nagy.

(red)

Foto: (mm)

V bratislavskej Inchebe sa v termíne od 15. do 19. júna konala celoštátna výstava poľovníctva s medzinárodnou účasťou Poľovníctvo a príroda 2011. Jej načasovanie na jún, mesiac poľovníctva, nebolo náhodné. Podujatie určene odbornej i širokej verejnosti malo za cieľ propagovať aktivnu ochranu prírody a priblížiť, čo všetko so sebou poľovníctvo ako životný štýl prináša. „Svätohubertovský princíp“ – starostlivosť a až potom lov alebo chrán a potom zbieraj plody, ktoré príroda poskytuje – boli hlavnými myšlienkami výstavy a zároveň odkazom, ktorý chceli organizátori sprostredkovať širokej verejnosti.

Výstava predstavila najlepšie výsledky chovu posledných šiestich rokov z celého Slovenska a priniesla aj

informácie o tom, ako sa stať dobrým poľovníkom. Poľovníci – odborníci vnímajú výstavu ako miesto pre výmenu

● Najsilnejšie srnčie trofeje na Slovensku.

Aj dieťa môže zachrániť život!

PRESVEDČTE SA NA
ZÁBAVNO – VZDELÁVACOM POPOLUDNÍ

10. júla
od 14:00
areál katolíckej
fary

Rodičia i deti,
ZAŽITE S NAMI:

- ukážky práce hasičov, záchranárov, psovodov, horskej služby
- lezenie po umelej stene, súťaže a hry
- zábavné atrakcie

Podujatie podporili:

80. výročie vyhorenia obce

Spomienka na 17. júl 1931

Sobota, 16. júla o 19:00 h v kinosále OÚ

Pripomienka vyhorenia, vystúpenie
evanjelického spevokolu,
spomienky pamätníkov,
premietanie filmu s autentickými zábermi

Nedeľa, 17. júla o 14:00 h

v evanjelickom kostole
ekumenické bohoslužby

V júli dve podujatia

Na začiatok leta obec pripravila hneď dve zaujímavé akcie. Druhá júlová nedeľa bude venovaná deťom, ktoré majú chuť a odvahu zažiť netradičnú zábavu a zároveň sa niečo užitočné naučiť. Pripravené je podujatie s názvom „Aj dieťa môže zachrániť život“, ktoré je zamerané na činnosť záchranných zložiek – hasičov, záchranárov, horskej služby a psovodov. Deti sa zábavnou formou naučia, čo robí v prípade nebezpečných a kolíznych situácií, napr. pri úraze, ak sa stratia v lese, alebo stanú svedkami nehody. „Leto je nielen čas oddychu a dovoleník, ale aj zvýšeného rizika vzniku úrazu. Chodíme viac do lesa, na kúpaliská, teraz sa v našej obci buduje kanalizácia, všetky tieto situácie môžeme považovať za potenciálne rizikové. Preto by sme aj takouto akciou chceli prispieť k zlepšeniu schopností našich detí zvládať rôzne stresové situácie,“ priblížila zámer akcie organizátorka Adriana Ilavská. Na uskutočnenie podujatia obec získala finančný príspevok od Komunitnej nadácie Liptov. „Podali sme projekt, ktorý bol úspešný, takže sme radi, že môžeme uskutočniť niečo navyše, s čím sme pri tvorbe rozpočtu nepočítali,“ dodala A. Ilavská.

V areáli katolíckej fary si deti môžu vyskúšať lezenie po umelej stene, vyskúšať si hasičskú techniku, poskytovanie prvej pomoci, či obdivovať spoluprácu človeka a psa. Pripravené sú nielen zaujímavé prezentácie, ale aj súťaže a atrakcie za odmenu. Pozvanie prijal aj Andrej Legutky, katolícky kňaz, ktorý vo Važci pôsobil niekoľko rokov a zásluhou ktorého v areáli fary existuje lezecká stena.

Druhé podujatie sa ponesie v komornejšom duchu. Tretí júlový víkend si totiž pripomenieme 80. výročie vyhorenia obce. V rámci programu vystúpi miestny evanjelický spevokol, ktorý si v tomto roku pripomína 90. výročie svojho založenia. „Pripomienku jednej z najväčších tragédií obce chceme pripraviť netradične, aby bola zaujímavá pre čo najširší okruh ľudí. Dúfame, že podujatia sa zúčastní viac obyvateľov, než je za posledné roky na podobných akciách zvykom,“ uzavrela kultúrna pracovníčka. (mm)

Z obecných zastupiteľstiev

APRÍL

OZ schvaľuje:

- Odpredaj v prípadoch hodného osobitného zreteľa obecných pozemkov o celkovej výmere 637 m² za kúpnu cenu 3,32 €/m².
- Žiadosť Michala M. o pridelenie obecného nájomného bytu.
- Programový rozpočet príspevkovej organizácie Obecného podniku na rok 2011.
- Komisiu v zložení Daniel Šeďo, Ing. Zdeno Baráni a Rastislav Ilavský, ktorí preskúmajú pracovné náplne zamestnancov OÚ a stanovisko predložia na najbližšie zasadnutie obecného zastupiteľstva.
- Položkový rozpočet rozpočtovej organizácie ZŠ s MŠ Važec na rok 2011 bez rozpočtovej rezervy.
- Udelenie právomoci riaditeľke ZŠ s MŠ Važec na presun sumy v rozpočte medzi položkami vo výške 500 €/štvrtročne, v prípade havarijného stavu do výšky bez obmedzenia.
- Zverejniť zámer prenájmu v prípadoch hodného osobitného zreteľa obecnú nehnuteľnosť - Konzum, Piváreň ul. Hlavná č. 775 Važec pre A. Lištiakovú a M. Kováčovú. Osobitný zreteľ prenájmu spočíva v zložených investíciách do uvedených prevádzok.

OZ ruší:

- Uznesenie č. 22/2011 zo zasadnutia obecného zastupiteľstva, konaného dňa 24. 2. 2011, kde bolo účtovníčke ZŠ uložené v rozpočte vytvoriť rozpočtovú rezervu vo výške 19 000 € a to z položky „odvody“.

OZ neschvaľuje:

- Žiadosť nájomkyne prevádzky Piváreň p. Kováčovej o zníženie nájmu z dôvodu stavebných a hygienických nedostatkov budovy.

OZ odporúča:

- Upraviť sadzby v Smernici, ktorou sa bližšie určujú sadzby nájomného za prenájom pozemkov a nebytových priestorov vo vlastníctve Obce Važec. Účinnosť tejto úpravy je od 1. 5. 2011.
- Prehodnotiť všetky nájomné zmluvy a vyzvať nájomcov, ktorým končí platnosť zmlúv, aby si podali nové žiadosti o predĺženie nájomnej

zmluvy, ktoré budú predložené na najbližšie zasadnutie OZ.

- Komisii obchodu a cestovného ruchu v spolupráci s Políciou vykonať kontrolu v pohostinských zariadeniach v obci na dodržiavanie zákazu požívania alkoholických nápojov mladistvých.
- Starostovi obce v spolupráci s komisiou pre životné prostredie vstúpiť do jednaní s predsedom Poľnohospodárskeho družstva Važec p. Strculom a predsedom Urbáru p. Šeďom ohľadne zriadenia záchranného parkoviska a výberu parkovného pre cudzích návštevníkov, ktorí každoročne navštevujú važecký chotár za účelom zberu lesných plodín na súkromných pozemkoch.

OZ berie na vedomie:

- Ekonomický rozbor príspevkovej organizácie Obecného podniku hlavnej a podnikateľskej činnosti za rok 2010. Ukladá: Účtovníčke obecného podniku p. Lučanskej preúčtovať výsledok hospodárenia za rok 2010 – zisk vo výške 9 406,97 € na nerozdelený zisk z minulých rokov.
- Pracovný návrh VZN č. 3/2011 o kronike.
- Informáciu starostu obce ohľadom povinnosti obce uhrádzať finančný rozdiel opatrovaným občanom, ktorým nepostačuje vlastný dôchodok, ktorí sú umiestnení v neverejných sociálnych zariadeniach. Obec Važec má 3 ľudí, ktorí sú umiestnení v týchto zariadeniach a obci pripadá platí mesačne cca 1 000 €. Ďalej starosta uviedol, že v zmysle uznesenia vlády by mali byť náklady, ktoré zaplatí obec refundované. Obec musí písomne požiadať o refundáciu nákladov.
- Informáciu starostu obce, že od 2. 5. 2011 nastupuje 6 ľudí na dohodu na čistenie a údržbu vodných tokov v obci v rámci protipovodňovej ochrany v spolupráci s úradom práce a Správou Povodia Váhu Ružomberok. Projekt je financovaný úradom práce.
- Informáciu starostu obce, že sa uskutočnil odchyt túlavých psov. Obec zaplatila za odchyt jedného psa sumu 65 €.

MÁJ

OZ schvaľuje:

- Majetkoprávne vysporiadanie obecných pozemkov o celkovej výmere 157 m² vydržaním.

• Zrekonštruovať futbalové ihrisko v areáli Základnej školy Važec.

- Spoluúčasť 5 % na financovaní projektu „Vzdelávanie pedagógov a inovácia metód vzdelávania s využitím IKT v ZŠ Važec“ v rámci programu „Premena tradičnej školy na modernú“. Účasťou na tomto projekte je možnosť financovať napr. vzdelávanie pedagógov, vytvorenie a vybavenie jazykovej triedy alebo výtvarnej učebne.

• Zverejniť zámer prenájmu v prípadoch hodných osobitného zreteľa na priestory ordinácií v budove obecného úradu pre spoločnosť JAZMED, s. r. o. a MUDr. M. Kapasného. Osobitný zreteľ spočíva v zložených investíciách do uvedených prevádzok a v záujme udržania lekárskej starostlivosti v obci.

• Zverejniť zámer prenájmu v prípade hodného osobitného zreteľa na pozemok pod novinovým stánkom pre Z. Lucáka, L. Hrádok. Osobitný zreteľ spočíva v zložených investíciách do uvedenej nehnuteľnosti.

• Majetkoprávne vysporiadanie obecného pozemku vydržaním o výmere 20 m² (v areáli tzv. urbárskeho humna) v prospech Urbáru, pozemkového spoločenstva Važec.

• Prenájom priestorov v obecnej budove č. 775 na ul. Hlavnej pre Annu Lištiakovú – Potraviny a Máriu Kováčovú – Piváreň v cene 8 € za m² za rok.

• Všeobecne záväzné nariadenie č. 3/2011 o kronike. Zároveň schvaľuje odmenu pre kronikárku obce vo výške 7 € za jednu stranu A4.

• Návrh č. 1 na zmenu rozpočtu obce na rok 2011 a to bežný príjem je zvýšený o čiastku 26 750 € a bežný výdaj je zvýšený o čiastku 26 750 €.

OZ súhlasí:

• So stanoviskom komisie na ochranu verejného poriadku o odporúčaní zrušiť nájomnú zmluvu na obecný byt v bytovom dome č. 1042 s p. Danou L. v prípade opakovaných narušovaní domového poriadku a nočného kludu.

OZ ruší:

• Uznesenie č. 37/2011 zo dňa 31. 3. 2011.

• Uznesenie č. 52/2004 zo zasadnutia obecného zastupiteľstva zo dňa 25. 5. 2004 o odpredaji pozemku o vý-

mere 699 m², z dôvodu využitia uvedenej parcely ako chodník pre občanov Važca.

OZ odporúča:

- Starostovi obce v zmysle podanej správy komisie, ktorá vykonala šetrenie pracovných náplní zamestnancov na obecnom úrade, vypracovať novú organizačnú štruktúru obecného úradu s pracovnými náplňami jednotlivých zamestnancov do 1. septembra 2011. Tak tiež odporúča starostovi obce zrušiť pracovnú náplň kultúrneho pracovníka, ktorá bola predložená komisii.

OZ neschvaľuje:

- Prenájom ani predaj pozemku parkoviska vedľa potravín MILK-AGRO na Vernárskej ul. z dôvodu využitia priestoru pre obecné účely a pre potreby občanov.

OZ berie na vedomie:

- Plnenie rozpočtu obce, Obecného podniku a ZŠ s MŠ za 1. štvrtrok 2011.

- Informáciu starostu ohľadom návštevy delegácie z Blatnej v Základnej škole Važec v dňoch 25. 5. – 27. 5. 2011.

- Informáciu starostu obce ohľadom účasti na zasadnutí ZMOS-u v Bratislave.

- Informáciu starostu obce, o postupe prác na výstavbe Kanalizácie a ČOV v obci.

- Pripomienku poslanca D. Šeďu, že je potrebné pokosiť futbalové ihrisko a šatne, ktoré sú v dezolátnom stave nech zbúrajú podnikatelia v rámci kompenzácie za neuhradené pohľadávky.

- Dopyt poslanca D. Šeďu, či Železnice SR majú už vydané búracie povolenie na budovu bývalého pionierskeho tábora na Čiernom. Na dopyt odpovedal starosta obce, že búracie povolenie je vydané, ale ŽSR momentálne robia výber firmy, ktorá vykoná búracie práce.

JÚN

OZ schvaľuje:

- Prenájom priestorov pre firmu JAZMED, s. r. o. a MUDr. Kapasného na priestory ordinácií, s účinnosťou od 1. 8. 2011. Do obecného rozpočtu by vďaka novým podmienkam nájomného malo pribudnúť ročne vyše 2 000 € (nájom, energie).

- Prenájom obecného pozemku pod novinovým stánkom pre žiadateľa Z. Lucáka.

- Vysporiadanie obecného pozemku v rámci ROEP o výmere 18 m² vydržaním.

- Príspevok 100 € pre Domov sociálnych služieb SČK v Liptovskom Hrádku.

- Príspevok 200 € na výdavky spojené s pobytom lektorov z americkej nádačie, ktorí sa budú zaoberať rómskou problematikou v obci.

- Zverejniť zámer prenájmu v prípade hodnom osobitného zreteľa na priestory „Malého domu služieb“.

- Návrh č. 1 na úpravu rozpočtu príspevkovej organizácie Obecného podniku Važec.

- Plán činnosti hlavného kontrolóra v II. polroku 2011.

- Smernicu o postupe vykonávania finančnej kontroly v podmienkach ZŠ s MŠ Važec.

- Zásady obehu účtovných dokladov ZŠ s MŠ Važec.

- Zmluvu o spolupráci medzi Liptovskou galériou P. M. Bohúňa a Obcou Važec o spolufinancovaní Galérie Jana Hálu.

- Úhradu faktúry firmy SOAR, s.r.o. Žilina z rozpočtu obce v sume 5 882,19 €. Odporúčanie: kompenzovať vzájomne záväzkov vo výške 5 882,19 € s pohľadávkou voči firme SOAR v sume 1 398,21 € a uhradiť len rozdiel, ktorý je v sume 4 483,98 €. Doporučuje starostovi obce pozvať L. Kleina na rokovanie za účelom doriešenia zaplatenia pokuty, ktorú obec zaplatila za nezákonný postup pri verejnom obstarávaní pri výstavbe dvoch 8 BJ v sume 2310 € v zmysle vykonanej kontroly Úradom pre verejné obstarávanie Žilina a zároveň doriešiť úhradu škody za odcudzenie obrazu J. Hálu z kancelárie obecného úradu, ktorého hodnota bola vyčíslená na 4 979,09 €.

- Prebytok rozpočtového hospodá-

renia obce za rok 2010 v sume 7 437,50 € zistený podľa ustanovení zákona o rozpočtových pravidlách, použiť na tvorbu rezervného fondu.

- Hospodárenie obecného podniku za rok 2010.

- Celoročné hospodárenie ZŠ s MŠ za rok 2010 s výhradou, vzhľadom na zistené skutočnosti, t. j. porušenie finančnej disciplíny v ZŠ s MŠ Važec. Ukladá: hlavnému kontrolórovi v zmysle zistenej skutočnosti vykonať podrobnú finančnú kontrolu účtovných dokladov za rok 2010 v ZŠ s MŠ Važec. Po zistení výšky prečerpania rozpočtu sa navrhnu a prijmu nápravné opatrenia.

OZ berie na vedomie:

- Informáciu predsedníčky sociálnej komisie zo zasadnutia komisie ohľadom riešenia rómskej problematiky v obci, na ktoré boli pozvaní aj zástupcovia rómskej komunity z osady Dolinka. Snažili sa riešiť problémy s prisťahovalectvom Rómov bez trvalého pobytu v obci, eliminovať voľný pohyb psov z Dolinky po dedine, prednesené boli i problémy niektorých rodín ohľadom mŕňania sociálnych dávok na hracích automatoch. Obecné zastupiteľstvo uvažuje aj so zavedením „lístkového“ systému výplaty sociálnych dávok pre problematiku rodiny.

- Informáciu predsedu komisie pre životné prostredie o vykonanej pochôdzke v obci za účelom vytypovania lokality pre skládku sutín, trávy a krovia. Skládky by mohli vzniknúť na urbárskom pozemku za bytovými domami pri železničnej stanici. Fungovanie skládky by malo byť regulované (otváracie hodiny, správca skládky), aby nedošlo k hromadeniu nevhodného odpadu.

- Stanovisko hlavného kontrolóra k záverečnému účtu za rok 2010.

- Správu nezávislého audítora k záverečnému účtu za rok 2010.

Výzva na uhradenie dlžôb

Obecný úrad vyzýva občanov i podnikateľské subjekty na úhradu nezaplatených poplatkov za TKO, káblovú televíziu a daň z nehnuteľností. Dlh voči obci sa ku koncu júna vyšplhal u dane z nehnuteľností na vyše 4 000 €, na poplatkoch za TKO takmer 3 000 € a na poplatku za káblovú televíziu okolo 1 000 €.

Na zlepšenie situácie pri vyberaní daní a poplatkov plánuje vedenie obce zverejniť zoznam dlžníkov v budúcom čísle Važeckých novín i na internetovej stránke obce.

Na kulturistickej premiére mu tleskal i prezident

Vyrysované svalstvo pod napnutým tričkom je určite snom každého muža. (Alebo aspoň každého druhého). U niektorých zostane naozaj len snom, ale niekedy sa aj odvážne sny môžu premeniť na skutočnosť. Takúto zmenu práve teraz zažíva Peter Sabaka (28), ktorý sa tak skamarátil s kulturistikou, že sa z nich stala nerozlučná dvojica. Nám prezradil, ako takýto život vyzerá.

• Aké boli tvoje prvé stretnutia s kulturistikou?

- S kulturistikou som sa stretol už ako 17-ročný chalan, bolo to u môjho kamaráta Jána Hybena. Keď som bol uňho na návšteve, v sieni na povale som objavil podomácky vyrobenú posilňovňu. Ako asi každý chalan skúša v mladosti cvičiť, tak som si povedal, že to skúsím aj ja. Zo začiatku to bolo len také amatérske, a pamätám si, že Jano si dosť potrpí na fotografie, takže ešte síce nebola žiadna svalová hmota, ale fotky som už mal... (smiech).

• Kedy si sa začal kulturistike venovať profesionálne?

- Keď som v roku 2002 nastúpil do fabriky, kde pôsobím dodnes, dopočul

som sa, že v areáli existuje fitko a začal som tam chodiť cvičiť. Asi pred jeden a pol rokom začali fitko rekonštruovať a bolo zatvorené niekoľko mesiacov. Tak mi nezostávalo nič iné, len sa poobzerať po nejakom fitnes centre v okolí. Jedna známa mi odporučila fitko trénera kulturistiky Ing. Ľuba Hečku, tak som šiel za ním, či by ma nezobral medzi svojich zverencov. Len čo som vošiel do toho fitka, bol som úplne očarený. Mal tam veľkú presklenú vitrínu s mnohými trofejami, dokonca aj diplom pre najlepšie fitnes centrum od samotného zakladateľa kulturistickej asociácie Bena Weidera, ktorý trénoval aj Arnolda Schwarzenegra. Zaujali ma aj fotografie jeho zverencov na stenách a povedal som si, že som na správnom mieste. Ing. Ľubo Hečko pôsobí ako asistent reprezentačného trénera, takže je to na slovo vzatý odborník a som rád, že ma zobral k sebe.

• K profesionálnemu tréningu však určite patrí aj profesionálny prístup...

- Určite. Tréner mi na začiatku všetko vysvetlil, ako to funguje, čo ma čaká a že je to náročný šport. Ale keď to zvládli iní chlapi, povedal som si, že to skúsím aj ja. Tréner mi pripravil tréningový plán, ktorý zahŕňal detailne rozpísaný jedálny lístok. Strava je totiž v kulturistike veľmi dôležitá, všetko si vyžaduje presnú gramáž, presné množstvá sacharidov, bielkovín, tukov. Druhú časť prípravy tvorí cvičenie, ktoré má tiež presné pravidlá. Dôležité je nielen samotné posilňovanie konkrétnych svalových partií, ale aj kardiotrénings, väčšinou beh alebo cyklistika. Dvakrát do týždňa som musel robiť prezentáciu v plavkách a tréner ma usmerňoval, ktorú svalovú partiu musím nechať oddýchnuť, ktorú vylepšiť a postupne som sa učil aj správnu techniku pózovania.

• Ako vidieť, kulturistika je o prísnej disciplíne. Čo je pre teba ťažšie – dodržiavať diétu alebo cvičebný program?

- V kulturistike tvorí strava 50 % úspechu. 20 % je tréning, 20 % doplnky stravy, rôzne kokteily, proteínové nápoje a podobne a 10 % oddych, ktorý je tiež veľmi dôležitý. Všetko je dosť prísne. Keď som to bral len ako záľubu, bolo to v pohode, ale teraz je to už drina. Ale ja to už tak neberiem. Pre mňa je už kulturistika súčasť života, neviem si predstaviť, že by som do fitka už nikdy nešiel.

Aj stravu si pripravujem sám, nákupy, varenie, zvykol som si... (smiech).

• Človeku sa ťažkosti zvládajú lepšie, ak je nejakým motivovaný alebo odmenený. Čo teba ťahá dopredu?

- V kulturistike som sa našiel. Mám to šťastie, že sa mi aj celkom dobre darí, vidím na sebe pokroky a mám aj dobré genetické predispozície. Lebo v kulturistike nie všetko závisí od schopností človeka. Ak niekto nemá vhodnú stavbu tela a svalovú hustotu, jednoducho nikdy nedosiahne také výsledky, aké by si možno želal. Aj tréner ma podporuje, pomohol mi uvedomiť si, že na to mám a že môžem dosahovať aj úspechy. A to by som chcel – získať medailu. Verím, že v budúcnosti, keď už budem starý, bude to pre mňa krásna spomienka, že som niečo užitočné pre seba urobil a prípadne som aj niečo dosiahol.

• Absolvoval si už aj nejaké súťaže v kulturistike?

- Bol som na M-SR, ktoré boli 30. apríla v Bratislave. Boli to moje prvé preteky v živote. Bol to pre mňa naozaj veľký zážitok, zo začiatku som si ani poriadne neuvedomoval, na akú súťaž idem. Až keď som videl tých chalanov – profesionálov a mnoho známych osobností, začalo mi to pomaly dochádzať. Nikdy som takto nevystupoval, v hale bolo okolo 2 400 divákov a mal som poriadnu trému. Dokonca v prvom rade sedel prezident republiky Ivan Gašparovič, tak som mu pri svojej prezentácii kývol a on mi zatlieskal. Bolo to super.

• A ako si dopadol?

- V mojej kategórii do 80 kg sa nás zúčastnilo šesť pretekárov a skončil som na šiestom mieste. Bol som síce posledný, ale vôbec to neberiem ako prehru. Práve naopak, beriem to ako výzvu. Nech už dopadne každá súťaž akokoľvek, vždy pridem o nejakú skúsenosť a spomienku bohatší. Bol som jediný nováčik, ostatní chalani v kategórii mali za sebou už viacero majstrovských súťaží. V kulturistike to funguje tak, že prvá, druhá súťaž je tak na skúšku, na štvrtú, piatej súťaži už začínú rozhodcovia brať toho pretekára vážnejšie. Nie je to pre mňa ani sklamanie, pretože poznám viac chalanov, ktorí sa na súťaž pripravovali, ale nezvládli buď diétu alebo tréning. Je to pre mňa skôr povzbudenie, na ďalšej súťaži by som

(Dokončenie na vedľajšej strane)

chcel skončiť omnoho lepšie, čaká ma kus roboty. V kulturistike existuje príslovie, že kulturista dozrieva vekom – lebo trvá nejaký čas, kým si človek vypracuje svalovú hmotu. Najbližšie sa pripravujem na Tatranský pohár, ktorý bude v októbri v Poprade.

➤ Ako vyzerá príprava kulturistu na súťaž?

- Rozlišujú sa dve fázy – takzvaná objemovka a rysovací fáza. Vždy záleží od toho, v akej forme je športovec. Ja som napríklad mal objemovku zhruba rok a rysovaciu diétu 102 dní. V objemovke môžem jesť čokoľvek, ale predpísanú gramáž, samozrejme, žiadne extrémne ako vyprážané, pečené, sladkosti a podobne. Rysovací diéta je prísnejšia, nemohol som pečivo, mliečne výrobky, dokonca ani ovocie kvôli cukru. Strava sa dopĺňa cvičením a proteínovými nápojmi, ktoré slúžia na zvyšovanie kvality svalovej hmoty, spaľovanie tukov i ochranu svalov pred poškodením. Najmä kvôli kvalitnej strave a výživovým doplnkom je tento šport náročný aj finančne, takže som si našiel sponzora, ktorý ma bude podporovať v príprave na súťaže. (mm)

Foto: archív P. Sabaku

Hasiči súperili i s počasím

Ani dážď a studený vietor, v nedeľu 19. júna, neodradil dobrovoľných hasičov z celého okresu a prišli do Važca na 1. kolo Okresnej hasičskej ligy a zároveň druhý ročník Važeckej naberačky. Desiat mužských a štyri ženské družstvá ukázali, že nepriaznivé prírodné podmienky nie sú prekážkou. Dôkazom boli všetky vydaté hasičské útoky. V silnej konkurencii mužov sa važeckým hasičom ušli len zemiakové medaile, ale veľký podiel viny má chyba techniky. Víťazstvo si odnášalo Trstené. Dievčatá sa postarali o to, aby pohár za tretie miesto zostal doma. Najcennejší putoval do Kráľovej Lehoty. „Baby sa snažili, škoda, že nám nevyšlo počasie,“ dodáva veliteľka žien Martina Ilavská. Súťaž pokračovala Važeckou naberačkou. Titul šampióna si odnášali muži do Ilanova a ženy do Trsteného. Važeckým dievčatám opäť patrila bronzová priečka. Všetky úspechy, či neúspechy sú už zabudnuté a hasiči sa pripravujú na ďalšiu súťaž, z ktorej sa chcú vrátiť so zlatými pohármi. (aiml)

Foto: A. Ilavská

Obec Važec, Na Harte 19, 032 61 Važec podľa ustanovenia § 4 zákona č. 596/2003 Z. z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a § 5 zákona č. 552/2003 Z.z. o výkone práce vo verejnom záujme v znení neskorších predpisov

vyhlasuje výberové konanie na riaditeľa Základnej školy s Materskou školou

Požadované kvalifikačné predpoklady a iné kritériá a požiadavky:

- odborná a pedagogická spôsobilosť požadovaná na stupeň a odbor vzdelania pre príslušný druh a typ školy v zmysle vyhlášky Ministerstva školstva Slovenskej republiky č. 437/2009 Z. z., ktorou sa ustanovujú kvalifikačné predpoklady a osobitné kvalifikačné predpoklady pre jednotlivé kategórie pedagogických zamestnancov a odborných zamestnancov
- najmenej 5 rokov pedagogickej praxe
- vykonanie I. atestácie, alebo náhrady podľa § 61 ods. 7 zákona č. 317/2009 Z. z. o pedagogických zamestnancoch a odborných zamestnancoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
- občianska a morálna bezúhonnosť
- spôsobilosť používať slovenský jazyk v úradnom styku
- predloženie písomného návrhu koncepcie rozvoja školy (v rozsahu maximálne 4 strany)
- riadiace, komunikačné a organizačné schopnosti, znalosť práce s PC
- vyrovnaný postoj k pracovnému zaťaženiu, flexibilita, zodpovednosť a spoľahlivosť

Zoznam požadovaných dokladov:

- písomná žiadosť o zaradenie do výberového konania
- overené kópie dokladov o vzdelaní
- potvrdenie o dĺžke pedagogickej činnosti
- profesijný štruktúrovaný životopis
- písomný návrh koncepcie rozvoja príslušnej školy (v rozsahu maximálne 4 strany)
- výpis z registra trestov (nie starší ako tri mesiace)
- preukázanie zdravotnej spôsobilosti pre výkon funkcie riaditeľa
- súhlas uchádzača na použitie osobných údajov pre potreby výberového konania v zmysle § 7 ods. 1 a 2 zákona č. 428/2002 Z. z. o ochrane osobných údajov v znení neskorších predpisov
- čestné vyhlásenie o pravdivosti všetkých údajov uvádzaných v prílohe žiadosti

Dátum a miesto podania žiadosti o účasť na výberovom konaní:

Písomnú žiadosť o zaradenie do výberového konania spolu s požadovanými dokladmi doručte **do 20. júla 2011** na adresu: **Obec Važec, Na Harte 19, 032 61 Važec**. Obálku označte heslom „Výberové konanie ZŠ s MŠ – neotvárať“ s uvedením odosielateľa. Termín a miesto výberového konania oznámi prihláseným uchádzačom, ktorí spĺňajú požadované predpoklady, rada školy.

Ďalšie informácie:

Obec Važec, Na Harte 19, 032 61 Važec, 044/529 41 21 • obec vazec@stonline.sk

● Naši hasiči v akcii.

❖ KRÁTKO ZO ŠKÔL ❖ KRÁTKO ZO ŠKÔL ❖ KRÁTKO ZO ŠKÔL ❖

Škôlkari nocovali v škôlke

Neľakajte sa, nešlo o žiaden omyl. Nikto ich tam nezamkol, ani nezavrel za trest. Škôlkari nocovali mimo domu celkom dobrovoľne. Na konci školského roka pre nich totiž učiteľky už tradične pripravujú akciu s názvom „Čarovná noc“. Témou tej tohtoročnej škôlkarskej noci bola olympiáda. Deti sa rozdelili do štyroch farebných družstiev. Červení, žltí, modrí a zelení súťažili v disciplínach skákanie vo vreci, skákanie cez krúžky, preteky na kolobežkách, prenášali lopťičky v šiltovke okolo prekážok, prenášali vodu vo vedierku po lavičke, prekonávali rôzne prekážkové dráhy, vytvárali reťaz z „céčiek“ a ešte veľa, veľa ďalšieho. Po súťažiach absolvovali krátky výlet na bicykloch na trhovisko. Po návraťte do škôlky ich čakalo občerstvenie, pyžamová diskotéka a spinkanie v škôlkarskej spálni. (red) • foto: archív MŠ

Stráne spievali seniorom

Folklorne združenie Stráne zavítalo koncom mája do Centra sociálnych služieb ANIMA v Liptovskom Mikuláši (Podbreziny), aby tamojším obyvateľom spríjemnili všedný deň. Predstavili sa pásmom vážeckých piesní a krátkou ukážkou stavania májov. Obyvatelia Animy si vystúpenie veľmi pochvalovali a jedna z nich si s folklóristkami aj zaspievala. Seniori napriek svojmu veku a často aj ťažkým zdravotným problémom dokázali, že stále si vedia vychutnať príjemné veci, ktoré život prináša.

(red) • foto: archív Animy

❖ KRÁTKO ZO ŠKÔL ❖ KRÁTKO ZO ŠKÔL ❖ KRÁTKO ZO ŠKÔL ❖

...slovom

❶ ŠKOLSKÉ VÝLETY

Tradičné koncoročné výlety si školáci tohto roku naozaj užili. Žiaci prvého stupňa navštívili mesto Poprad, kde si v kine pozreli rozprávku o drakovi a štvrtáci zavítali aj do Podtatranského múzea na zaujímavú výstavu o stavebníci Merkúr. Žiaci druhého stupňa cestovali do Košíc, aby si odtiaľ odniesli neuveriteľné zážitky z technického múzea. Zažili tam skutočné vedecké dobrodružstvo v sieni elektrických výbojov, kde si mohli na vlastnej koži vyskúšať, ako v praxi fungujú zákony fyziky. Okrem toho si zahrali interaktívnu vedeckú hru a nadobudnuté vedomosti si overili v zábavnom teste. (red)

(bez foto)

❷ NA BICYKLI BEZPEČNE

Na námestí osloboditeľov v Liptovskom Mikuláši si 17. mája zmerali sily štvorčlenné družstvá, ktoré tvorili dvaja chlapci a dve dievčatá. Najskôr absolvovali teoretickú časť. Jej súčasťou bol test z pravidiel cestnej premávky a poskytovania prvej pomoci. V praktickej časti žiaci jazdili na bicykli cez viaceré prekážky. Na tejto súťaži sme sa zúčastnili po prvýkrát a zbierali sme skúsenosti. Veľmi náročná bola prekážková dráha, na ktorej naše družstvo stratilo najviac bodov. Aj napriek tomu, že naše družstvo sa delilo o posledné miesto, bolo to pre deti veľmi zaujímavé a poučné. Znalosti a zručnosti, ktoré žiaci celej štvrtéj triedy dostali pri príprave na túto súťaž, určite využijú vo svojom živote. A tak ako povedala preventistka Okresného riaditeľstva

policajného zboru v Liptovskom Mikuláši Anna Poljaková: „Aj takýmto spôsobom chceme zvýšiť u detí záujem o dopravnú výchovu, overujeme si ich teoretické vedomosti z pravidiel cestnej premávky. Práve deti patria totiž na cestách k tým najzraniteľnejším.“

❸ VYČISTIME SI SLOVENSKO

„Až umrie posledný strom a posledná rieka bude otrávená a posledná ryba bude chytená, vtedy si uvedomíme, že peniaze sa ješť nedajú.“

V rámci Dňa Zeme a akcie „Vyčistíme si Slovensko“ sa do upratovania obce zapojili aj žiaci našej školy. Žiaci 2. stupňa čistili priestory od školy po námestie, Na Harte, okolie OÚ a Hlavnú ulicu. Areál a okolie ško-

ly si vzali pod patronát žiaci 1. stupňa. Všetci urobili kusisko dobrej práce a tak prispeli ku skrášleniu našej obce.

❹ DEŇ NARCISOV

ZŠ s MŠ Važec v spolupráci s ÚS SČK Liptov Liptovský Mikuláš sa ako spoluorganizátor v obci Važec zapojila do 15. ročníka verejnej finančnej zbierky Deň narcisov. Žiaci ZŠ spolu s vyučujúcimi pripravili mediálnu kampaň k tejto akcii, pri ktorej sa vyzbieralo 355,22 €. Do zbierky sa zapojili žiaci aj zamestnanci školy a dobrovoľníčky predávali narcisy aj v obci – v obchodoch, na úrade i v uliciach. Všetkým prispievateľom srdečne ďakujeme.

❺ STRETNUTIE S LITERATÚROU

V posledný marcový deň sa naša škola už tradične zapojila do regionálnej súťaže vidieckych škôl Liptova - Stretnutie s literatúrou v Kvačanoch. Na tému „Ľudová slovesnosť ústami lipťovských literárnych hrdinov“ si dievčatá Ann-Christin Franke, Kristína Bartková, Eva Šedová a Veronika Mlynarčíková pod vedením p. uč. J. Šandorovej pripravili scénu Pachy, hybský zbojník. V druhej časti súťaže si dievčatá mali pripraviť báseň o zaľúbenom Janovi a roztopašnej Katke.

❻ ŠPORTOVO-ZDRAVOTNÍCKY DEŇ

Miestny spolok Slovenského červeneho kríža pripravil 23. júna pre žiakov základnej školy zaujímavý športovo-zdravotnícky deň. Zúčastnilo sa ho 56 detí, ktoré si účasť na akcii zaslúžili za výborný prospech, aktívnu činnosť v krúžkoch i pri mimoškolských aktivitách. Desiat 5-členných družstiev bojovalo o čo najlepšie umiestnenie v rôznych disciplínach – športových i vedomostných (hod granátom, orientačný beh, važecké nárečie, prvá pomoc, obvazová technika). Podľa predsedníčky MS SČK boli deti mimoriadne šikovné, zdatné a preukázali naozaj vynikajúce vedomosti. Za odmenu dostali vecné ceny, sladkosti i chutný guláš, ktoré zabezpečili štedrý sponzori: Poľnohospodárske družstvo, Urbár, obecný úrad a poľaviny Lukáč. Foto: Zdeno Baráni

Zdroj: www.zssmsvazec.sk

Návšteva z partnerskej školy v Blatnej

Koncom mája (25. 5. až 27. 5. 2011) sme s radosťou na našej škole privítali

vzácnu návštevu z partnerskej školy z Blatnej. S menším oneskorením k nám pricestovalo 42 žiakov (deviatakov), 6 pedagógov a pán Hospergr, zástupca mesta Blatná.

Pre hostí bol pripravený pestrý program. Po ubytovaní v motoreste Kriváň im žiaci základnej školy pod vedením pedagógov pripravili kultúrny program na privítanie v kinosále obecného úradu. Aj Blatňanci ho obohatili krátkym vstupom. Po formálnom prijatí starostom obce Važec sa žiaci premiestnili do telocvične ZŠ, kde im naši deviataci a ôsmaci urobili zoznamovaciu diskotéku.

Druhý deň sa niesol v športovom duchu. Po turistike vo Vysokých Tatrách a posilnení v našej školskej jedálni si hostia nenechali ujsť prehliadku Spišského hradu. Večer mali ešte dosť síl, aby vo florbale a vybíjanej porazili naše domáce tímy. V piatok zostali Blatňanci vo Važci. Ráno sme im pripravili besedu s JUDr. Michalom Hybenom o histórii Važca, potom sa čítali poviedky, ktoré obe základné školy písali v rámci projektu. Nasledoval kvíz týkajúci sa vedomostí o Česku a Slovensku (ani jedna škola sa vedomosťami nedala zahanbiť). Nakoniec ich deviataci a ôsmaci sprevádzali do Važeckej jaskyne a Múzea ľudových tradícií. Okolo obeda sme sa s touto milou návštevou rozlúčili. Veríme, že sa im naša škola, ako aj celý pobyt pod Tatrami páčil.

❖ KRÁTKO ZO ŠKÔL ❖ KRÁTKO ZO ŠKÔL ❖ KRÁTKO ZO ŠKÔL ❖

...i obrazom

2

3

4

5

6

● *Návšteva z Blatnej – vystúpenie našich žiakov.*

● *Návšteva z Blatnej – JUDr. Michal Hyben (vľavo) a zástupca Blatnej Jozef Hospergr.*

● *Návšteva z Blatnej – vystúpenie hostí.*